

КНИГОИЗДАВАНЕТО В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1806 - 1994 ГОДИНА

Ружка Милушева*

РЕЗЮМЕ

В статията се разглежда книгоиздаването в България през периода 1806-1994 година. Въз основа на публикуваните в статистическите издания данни се прави анализ на книгоиздаването у нас по периоди, според броя, вида и съдържанието на издаваните книги.

Днес не можем да си представим деня без печатни издания - вестници, списания, книги. Но много години преди появата на съвременната печатна книга хората са оставяли следа за себе си чрез рисунки и знаци, издълбани върху камък, бронз и мед, върху дърво, глина, животински кожи, палмови листа, папируси и пергаменти.

Появата на хартията в Европа през XIII век¹ и откриването на печатарската машина от Йохан Гутенберг в средата на XV век правят възможно издаването на книги в много екземпляри и разпространяването им без оглед на граници и държави.

Книжнината в България също изминава твърде дълъг път. Корените ѝ са в далечния IX век, когато братята Кирил и Методий създават славянската азбука (855 г.) и в България идват учениците им (886 г.). Това е времето на ръкописните книги. След като е написана, за да се разпространи, книгата се преписва и украсява на ръка. Затова всяка ръкописна книга е уникална.

За най-старата българска печатна книга се спори. Едни автори приемат, че това е „Служебник“, отпечатан през 1508 г. от йеромонах Макарий, вероятно във влашкия град Търговище; други, че това е първата кирилска печатна библия през 1580-1581 г., която се противопоставя на римокатолическата църква; трети - книгата „Абагар“² на никополския български католически епископ Филип Станиславов, отпечатана през 1651 г. в Рим с кирилски букви. Написана е на

* София, ул. „Урвич“ 1, бл. 121.

¹ Счита се, че хартията е била позната в Китай около II век, а на арабите - от VIII век. Именно арабската хартия постепенно е проникнала в Европа от Месопотамия, Сирия и Египет през Испания и Сицилия.

² Наречена така поради поместеното на централно място в книгата писмо на цар Абагар.